VN2025-010568
bc zuid

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Zuid van 08 juli 2025

Portefeuille: Openbare Orde en Veiligheid (2)

Agendapunt: B8

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Verzoek tot verkenning vaste gedenkplek Hoofddorpplein.

Instemmen met het voorbereiden en verder uitwerken van het plaatsen van een stoeptegel tegen zinloos geweld op het Hoofddorpplein ter nagedachtenis aan een 23-jarige Amsterdammer

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Zuid besluit

Het dagelijks bestuur < > besluit

1. Kennis te nemen van de verschillende scenario's voor het inrichten van een gedenkplek, te weten:
    a. Niet meewerken aan de wens tot het inrichten van een gedenkplek op het Hoofddorpplein of elders.
    b. Het inrichten van een gedenkplek op een alternatieve locatie.
    c. Het plaatsen van een gedenkteken, conform de Richtlijn voor het aanbrengen van gedenktekens in de openbare ruimte, op het Hoofddorpplein.
    d. Het plaatsen van een alternatief symbool op het Hoofddorpplein, zonder verwijzing naar de persoon.
2. Instemmen met het voorbereiden en verder uitwerken van het plaatsen van een stoeptegel tegen zinloos geweld op het Hoofddorpplein ter nagedachtenis aan een 23-jarige Amsterdammer, met als belangrijke redenen:
    a. Het dagelijks bestuur wil graag tegemoetkomen aan de wens van de familie tot het inrichten van een permanent gedenkteken.
    b. Bij de keuze voor deze vorm van een gedenkteken heeft het dagelijks bestuur de afweging gemaakt om aan de ene kant gehoor geven aan de maatschappelijke behoefte en rechtdoen aan het verdriet van nabestaanden en aan de andere kant het algemeen belang van omwonenden, ondernemers en andere belanghebbenden en de (verkeers)veiligheid.

Kernboodschap

Het dagelijks bestuur van Stadsdeel Zuid stemt in met het plaatsen van een stoeptegel met daarop het lieveheersbeestje als symbool tegen zinloos geweld op het Hoofddorpplein. De tegel is ter nagedachtenis aan een dodelijk geweldsincident waarbij een 23-jarige Amsterdammer om het leven is gebracht. Het dagelijks bestuur komt hierbij tegemoet aan de wens van de nabestaanden om een permanente gedenkplek in te richten.

Bestuurlijke achtergrond

Naar aanleiding van het incident op 9 augustus 2024 waarbij een 23-jarige Amsterdammer om het leven is gekomen op het Hoofddorpplein hebben nabestaanden op de locatie een tijdelijke gedenkplek ingericht.

Bij het verwijderen van de tijdelijke gedenkplek zijn er meerdere gesprekken gevoerd met de woordvoerder van de familie. Tijdens de gesprekken is er onder andere gesproken over het verplaatsen van de tijdelijke gedenkplek en het onderzoeken van een mogelijke vaste gedenkplek.

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid heeft daarop aangegeven te willen onderzoeken of- /en hoe er tegemoet gekomen kan worden aan de wens van de familie en heeft daarop de opdracht gegeven tot het uitzoeken van verschillende scenario's waarbij rekening gehouden wordt met de maatschappelijke behoefte, het rechtdoen aan het verdriet van nabestaanden en het algemeen belang van omwonenden, ondernemers en de (verkeers)veiligheid op het Hoofddorpplein.

Bestuurlijke prioriteit

Niet van toepassing

Wettelijke grondslag

C.12 – Besluit over ontheffing voor werkzaamheden op of in de weg (bijv. gedenktekens)

Het college is bevoegd tot beslissen op aanvragen voor het verkrijgen van een ontheffing voor werkzaamheden op of in de weg (APV art. 4.13 lid 2). Het college heeft deze bevoegdheid gemandateerd aan het dagelijks bestuur (Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022, onder C.12).

Artikel 4.13 Werkzaamheden op of in de weg (APV)

1. Het is verboden de wegbedekking op te breken of te beschadigen.
2. Het college kan van dit verbod ontheffing verlenen.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van de verschillende scenario's voor het inrichten van een gedenkplek

Naar aanleiding van het incident op 9 augustus waarbij een 23-jarige Amsterdammer om het leven is gekomen op het Hoofddorpplein hebben nabestaanden op de locatie een tijdelijke gedenkplek ingericht. In de eerste maanden na het incident op het Hoofddorpplein was er met enige regelmaat sprake van overlast en vernieling door vermoedelijk bekenden van het slachtoffer. De familie van het slachtoffer heeft een keer aangifte gedaan van vernieling van de tijdelijke gedenkplek. Er zijn hierna door de wijkagent en medewerkers van Team Veiligheid van het stadsdeel meerdere gesprekken gevoerd met bekenden en familie van het slachtoffer om de overlast tegen te gaan. Op dit moment is het rustig op het Hoofddorpplein.

Het dagelijks bestuur heeft in principe een positieve grondhouding ten opzichte van het plaatsen van een permanent gedenkteken, gezien dat bij deze plaatsing factoren meespelen die van invloed zijn op de (verkeers) veiligheid en mogelijke toename van overlast voor omwonenden en ondernemers, heeft het dagelijks bestuur gevraagd om een aantal scenario's uit te werken:

Ad 1.a. Niet meewerken aan de wens tot het inrichten van een gedenkplek op het Hoofddorpplein of elders.

Bij dit scenario wordt geen fysieke gedenkplek gerealiseerd. Er wordt geen ruimte gemaakt voor een verwijzing naar het incident. Het dagelijks bestuur is geen voorstander van dit scenario, omdat hierdoor niet tegemoet wordt gekomen aan de wens van de familie.

Ad 1.b. Het inrichten van een gedenkplek op een alternatieve locatie.

Het incident heeft voor veel impact gezorgd in Amsterdam en met name in de Hoofddorppleinbuurt en in stadsdeel Nieuw West. Omdat een gedenkplek op een andere locatie ook een optie zou kunnen zijn, zijn er twee locaties onderzocht. De twee alternatieven waren: een plek in Osdorp dicht bij het huis van het slachtoffer en een locatie in Westpoort vanwege de liefde voor motoren van het slachtoffer en zijn nabestaanden. Beide locaties zijn niet haalbaar gebleken.

De locatie in Osdorp is door de familie afgewezen, omdat zij de voorkeur geven aan een gedenkplek in de directe omgeving van het ongeval. De locatie in het Westelijk Havengebied is door de gebiedsorganisatie niet geschikt bevonden, vanwege de vrees dat een gedenkplek op die plek een aantrekkende werking kan hebben op illegale races in het gebied. Daarmee ontbreekt zowel het draagvlak als de ruimtelijke en sociale geschiktheid om hier een passende en duurzame herdenkingsplek te realiseren.

Ad 1.c. Het plaatsen van een gedenkteken, conform de Richtlijn voor het aanbrengen van gedenktekens in de openbare ruimte, op het Hoofddorpplein.

Wanneer er sprake is van het overlijden van een persoon in de openbare ruimte, bijvoorbeeld door een ongeval of een geweldsdelict, kunnen nabestaanden de behoefte hebben aan een gedenkteken op die plek. Amsterdam heeft hiervoor een stedelijke Richtlijn voor het aanbrengen van gedenktekens in de openbare ruimte (April 2021) vastgesteld.

Volgens het dagelijks bestuur kunnen gedenktekens positief bijdragen aan de rouwverwerking voor de nabestaanden en kunnen het bewustzijn rond het overlijden door incidenten in de openbare ruimte vergroten. Daarentegen kunnen ze tegelijkertijd ook een negatief effect hebben op de verkeersveiligheid of als confronterend worden ervaren door de omgeving.

Het dagelijks bestuur is bevoegd om de afweging te maken om wel of geen toestemming te geven voor het plaatsen van permanente gedenktekens. Bij dergelijke aanvragen willen we aan de ene kant gehoor geven aan de maatschappelijke behoefte en rechtdoen aan het verdriet van nabestaanden en aan de andere kant het algemeen belang van omwonenden, weggebruikers en andere belanghebbenden in acht te nemen.

De woordvoerder van de familie heeft bij Team Veiligheid aangegeven de voorkeur te geven aan een muurschildering. Zij stellen het elektriciteitshuisje op het Hoofddorpplein voor als mogelijke locatie. Dit verzoek valt buiten de criteria in de eerder genoemde richtlijn. Wat wel kan is een gedenkteken in het formaat 30x30 cm op het trottoir, op een gebouwd element zoals een muurtje of brughek of op straatmeubilair zoals een bankje, zolang hier geen cultuurhistorische of monumentale waarde aan verbonden is. En heeft een bescheiden en terughoudende kleur.

Op basis van gesprekken met ondernemers en bewoners van het Hoofddorpplein blijkt dat er weinig draagvlak is voor een permanente gedenkplek. Omwonenden en ondernemers uiten zorgen over mogelijke aantrekkingskracht op jongeren die eerder overlast veroorzaakten en vinden een dergelijke plek niet passend. Daarnaast heeft de politie heeft zorgen geuit over de veiligheid in het gebied bij het inrichten van een permanente gedenkplek.

Samengevat stelt de politie: *Het Hoofddorpplein is momenteel relatief rustig, maar een gedenkplek kan mogelijk weer overlast veroorzaken. Ondernemers hebben eerder negatieve ervaringen gemeld, zoals geluidsoverlast, intimidatie en spanningen tussen jongeren en bewoners van de HVO Querido-opvang. Er is zorg dat een vaste gedenkplek deze problemen opnieuw kan aanwakkeren.*

In dit geval maakt het dagelijks bestuur de afweging tussen de wens van de familie tot het plaatsen van een permanent gedenkteken en de mogelijke effecten van een dergelijk gedenkteken en acht het risico op de (verkeers) veiligheid en overlast voor omwonenden en ondernemers te groot.

Ad 1.d Het plaatsen van een alternatief symbool op het Hoofddorpplein, zonder verwijzing naar de persoon.

Omdat het dagelijks bestuur in principe een positieve houding heeft tegen het plaatsen van gedenktekens, conform de richtlijnen, maar er in dit geval bijzonder factoren meespelen, is onderzocht of er nog alternatieve mogelijkheden zijn om tegemoet te komen aan de wens van de familie. Hierbij lijkt het plaatsen van een tegel tegen zinloos geweld ('lieveheersbeestje') een passende manier om toch aandacht te geven aan een incident wat impact heeft gehad op het plein en omgeving. Daarnaast is de tegel een landelijk symbool dat bijdraagt aan de bewustwording en afwijzing van (zinloos) geweld in.

Ad 2. Instemmen met het voorbereiden en verder uitwerken van het plaatsen van een stoeptegel tegen zinloos geweld op het Hoofddorpplein ter nagedachtenis aan een 23-jarige Amsterdammer.

Het dagelijks bestuur wil graag tegemoetkomen aan de wens van de familie tot het inrichten van een permanent gedenkteken en heeft de verschillende scenario's onderzocht en afgewogen. Bij de keuze voor deze vorm van een gedenkteken heeft het dagelijks bestuur de afweging gemaakt om aan de ene kant gehoor geven aan de maatschappelijke behoefte en rechtdoen aan het verdriet van nabestaanden en aan de andere kant het algemeen belang van omwonenden, ondernemers en andere belanghebbenden en de (verkeers)veiligheid.

Na besluitvorming wordt contact opgenomen met de familie om het voorstel door te nemen en toe te lichten. Vervolgens vindt een schouw op het Hoofddorpplein met Team Veiligheid, gebiedsbeheer, gebiedsteam en politie. Hierna kan overgegaan worden tot plaatsing van de tegel.

Advies en afstemming

Afstemming met familie: meerdere gesprekken met de woordvoerder van de familie over verwijdering tijdelijke gedenkplek en mogelijke vaste herdenking.

Afstemming met politie (teamleiding en wijkagent): advies opgenomen in de voordracht.

Afstemming met OOV en de Gebiedsbeheerder SDZ: Bij het zoeken naar alternatieve locaties en aanpak van overlast.

Advies van Gebiedsteam, Gebiedsbeheerder SDZ en Stadswerken (impliciet): noodzakelijk voor locatie-bepaling, plaatsing en beheer van een eventueel gedenkteken

Duurzaamheid

Participatie

Zie advies en afstemming

Financiële onderbouwing

Niet van toepassing

Gemeente Amsterdam

DB

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de besluitenlijst

Buiten de gemeente

Na het maken van een keuze voor het betreffende scenario zal, op basis van deze keuze, een communicatieplan worden opgesteld voor zowel interne als externe communicatie.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-043953	Stadsdeel Zuid Voordracht (pdf)
AD2025-043957	Staf Zuid Weekstart Voordracht (50) (3).pdf (pdf)

Uitslag

A Akkoord